

M A G Y A R O R S Z Á G K Ö Z É P T Á V Ú Ű R K U T A T Á S I S T R A T É G I Á J A

A Magyar Űrkutatási Iroda (MŰI) működésének jogi alapját a MŰI-t létrehozó 3/1992 (I.6.) Korm. rendelet helyére lépő, az űrkutatással és űrtevékenységgel kapcsolatos kormányzati feladatokról szóló, 300/2005 (XII. 23.) Korm. rendelet adja. A környezetvédelmi és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 165/2006 (VII. 28.) Korm. rendelet, valamint a módosított 300/2005 (XII. 23.) Korm. rendelet értelmében a MŰI 2006. augusztus 1-je óta a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (KvVM) szervezetébe integrálva, korábbi elnevezését változatlanul megőrizve, a minisztérium szervezeti egységeként, a jogi és koordinációs szakállamtitkár alá tartozó közösségi és nemzetközi főosztályon belül, űrkutatási osztályként működik. **Magyarország középtávú űrkutatási stratégiáját** a módosított 300/2005 (XII. 23.) Korm. rendeletben felsorolt feladatok figyelembevételével dolgoztuk ki.

1. Nemzetközi együttműködésből adódó feladatok

1.1. Európai Űrügynökség (ESA) kapcsolatokból adódó feladatok

Magyarország legfontosabb nemzetközi partnere az űrkutatásban az Európai Űrügynökség (ESA). Szervezett kapcsolataink 1991-ig nyúlnak vissza, ekkor írta alá Magyarország az ESA-val az Általános Együttműködési Megállapodást. 1998 és 2003 között a tudományos műszerek építését segítő PRODEX programban vettünk részt. Jelenleg (2003 óta) az ESA európai együttműködő állama (European Co-operating State, ECS) vagyunk, az egyezmény végrehajtását jelentő PECS programban történő magyar részvételt a MŰI koordinálja. (A PECS egyezmény 5 évre szól, lejáratát után meghosszabbítható.) Mindamellett, ezzel párhuzamosan folyik Magyarország teljes jogú ESA tagságának előkészítése.

1.1.1. PECS feladatok

Magyarország 2003 óta az ESA európai együttműködő állama. A kapcsolattartás formáit a PECS (Plan/Programme for ECS) egyezmény rögzíti.

Általános, rendszeres feladatok: a PECS keretében megkötött kutatási/alkalmazási szerződések folyamatos nyilvántartása. A hazai partnerek rendszeres beszámoltatása az ESA képviselői jelenlétében (pályázónként évente egy alkalommal, szóban és írásban, de két csoportban, két ESA látogatás keretében. Az év közben felmerülő problémák folyamatos egyeztetése az ESA PECS Irodával. Új szerződések előkészítése. A PECS befizetések koordinálása és a befizetett összeg felhasználásának folyamatos követése, adminisztrálása és rendszerese egyeztetése az ESA-val.

Stratégiai cél: PECS hozzájárulásunk lehetőség szerinti fokozatos növelése, annak érdekében, hogy minél zökkenőmentesebb legyen az átmenet a teljes jogú tagságba. Az ipari résztvevők arányának fokozatos növelése, az ESA elvárásoknak és a teljes jogú tagság követelményeinek megfelelően. A PECS egyezmény lejártával csak akkor célunk az Egyezmény meghosszabbítása, ha a teljes jogú tagság elérésére nincs mód, egyébként biztosítani kell a PECS fokozatos lezárását, és a sima átmenetet a teljes jogú tagság felé.

1.1.2. Csatlakozási tárgyalások

A [22/2005. \(XII. 9.\) Miniszterelnöki Határozat](#) felhatalmazta az informatikai és hírközlési minisztert az Európai Űrügynökséghez való csatlakozását célzó tárgyalások kezdeményezésére, azok lefolytatására. Az erről az ESA-nak elküldött hivatalos értesítés nyomán az ESA főigazgatója hasonló felhatalmazást kapott az ESA Tanács 2006. márciusi ülésén. Ezt követően értesítette a magyar minisztert az ESA tárgyalódelegáció vezetőjének személyéről. 2006. augusztusban a KvVM államtitkára levélben tájékoztatja az ESA főigazgatóját a kormányzati változásokról, a magyar tárgyalóküldöttség vezetőjének személyéről, és kezdeményezi a tárgyalások megkezdését.

Feladatok: a hazai tárgyalóküldöttség összeállítása, a tárgyalások megszervezése, a megtárgyalandó kérdések előzetes egyeztetése itthon és az ESA-val. Lehetőség szerint a II.–IV. negyedévben 2–3 tárgyalási forduló lebonyolítása, az eredmények összesítése, folyamatos tájékoztatás az IHM és az ŰTT részére. A tárgyalások lezárását követően kormányelőterjesztés készítése a csatlakozás pontos feltételeinek ismertetésével (tagdíjfizetési és egyéb kötelezettségek, a befizetett tagdíj visszatérülése, a tagsággal szerzett jogok). A csatlakozást követően (és már azt megelőzően is) a legfontosabb feladat annak biztosítása, hogy a magyar űripar a lehető leghamarabb képes legyen a befizetett tagdíj visszajáró részének visszapályázására.

Stratégiai cél: a PECS egyezmény 2008. évi lejártakor annak meghosszabbítása helyett a teljes jogú tagként történő csatlakozás. A Magyarország számára kedvező csatlakozási feltételek elérése a tárgyalások során. A PECS és a teljes jogú tagság közötti minél simább átmenet biztosítása. Nagy sikert jelentene, ha valamilyen átmeneti, könnyített pénzügyi konstrukciót (pl. néhány évig mérsékelt, de fokozatosan emelkedő tagdíj) sikerülne elérni. Fontos, mert jól kommunikálható cél, hogy Magyarország az EU-10 közül elsőként legyen

az ESA teljes jogú tagja (mert eddig az ESA csatlakozás felé vezető úton minden lépést mi tettünk meg elsőként).

1.1.3. Képviselet ESA testületekben

Minthogy 2006. februárban Románia harmadik tagként csatlakozott a PECS programhoz, 2006 folyamán esedékes a PECS Bizottság létrehozása. Ebben a képviseletet a MŰI fogja ellátni. Előzetes információink szerint az ESA Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága (IRC) februárban tárgyalt Magyarország megfigyelőként történő meghívásáról az IRC-be vagy más ESA testületbe. (Egyedi meghívás alapján már eddig is részt vettünk az ESA Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága (IRC) ENSZ Világűr-bizottság üléseihez kapcsolódó, kihelyezett, informális egyeztető ülésein.)

Általános, rendszeres feladatok: Képviselet ellátása a PECS Bizottságban és minden olyan fórumon, ahová teljes jogú taggá válásunk előtt - általában megfigyelőként - meghívást kapunk. A csatlakozási tárgyalások során pontosan tisztázni kell, hogy csatlakozásunk után milyen fórumokon szükséges a képviselet ellátása.

Stratégiai cél: ESA csatlakozásunk időpontjára - vagy azt követően a lehető legrövidebb időn belül - készen kell állnunk arra, hogy érdemi képviseletet lássunk el minden olyan ESA fórumon, bizottságban, munkacsoportban, ahol tagállamként képviselni kell Magyarországot. Gondoskodni kell arról, hogy meglegyen a magyar álláspont kialakításának hazai fóruma, ahol érdemi munka folyik, továbbá, hogy a bizottságokban a magyar álláspont hiteles, szakmailag megalapozott képviseletére alkalmas személyek képviseljék hazánkat.

1.1.4. Részvétel ESA oktatási és egyéb szakmai programokban

Az ESA a tagországok, legtöbb esetben a PECS országok, egyes esetekben ESA-n kívüli országok diákjai számára sokrétű oktatási programot működtet. Ilyenek pl. a tudományos konferencián (IAC) való részvétel ESA támogatásának lehetősége, egyetemisták részére kiírt parabolarepülési kampány, Az ESA egyetemi kis-műhold programjában (SSETI). Érdekünk, hogy ezekben a programokban minél több magyar diák vehessen részt. Ugyancsak fontos, hogy a magyar szakemberek eljussanak az ESA különféle szakmai konferenciáira.

Általános, rendszeres feladatok: a pályázati lehetőség széles körű ismertetése. Esetleges sikeres pályázók szükség szerinti támogatása, a magyar csoportok munkájának figyelemmel kísérése, ismertetése a közvéleménnyel.

Stratégiai cél: A magyar űrkutatás szakmai utánpótlását jelentő egyetemista és középiskolás korosztály ismerje meg az ESA kapcsolatainkból adódó lehetőségeket, és minél szélesebb körben és minél sokrétűbben éljen a lehetőségekkel. Tudatosan készülnünk kell arra, hogy ESA csatlakozásunk után Magyarország előreláthatólag 5-10 alkalmazottat küldhet az ESA-ba. Célszerű lenne, ha az ott dolgozó magyarok valamiképpen kötődnének a magyar űrkutatáshoz (bár ez nem szükségszerű). Ugyanakkor törekedni kell arra, hogy az ESA-nál szakmai tapasztalatot szerző fiatalok később hazatérjenek és tudásukat a magyar űrkutatás javára kamatoztassák.

1.2. ENSZ képviselet

Magyarország az ENSZ Világűr-bizottság (COPUOS, Committee on the Peaceful Uses of Outer Space) alapító tagja. Magyarország képviseletét a Bizottságban és albizottságaiban (Tudományos és Technikai Albizottság és Jogi Albizottság) a Külügyminisztériummal és a Bécsi Állandó Képviselettel egyeztetve a MŰI látja el. Szükség esetén a MŰI külső szakértő(ke)t von be az Albizottság ülésein napirendre kerülő, speciális szakértelmet igénylő kérdések (pl. nukleáris energiaforrások használata a világűrben) tárgyalásába.

Eseti feladatok: rövid távú többletfeladatok adódnak abból a körülményből, hogy korábbi jelölés alapján a COPUOS 2006-ban 2 évre dr. Both Elődöt választja első alelnökévé.

Általános, rendszeres feladatok: küldöttség összeállítása, bejelentése, kiutaztatás, felszólalás(ok) elkészítése, folyamatos egyeztetés a külképviselettel, az ülésen történtek értékelése, esetleges hazai feladatok azonosítása, beszámoló az ÚTT-nek.

Stratégiai cél: a folyamatos képviselet biztosítása, a rendszeres, aktív jelenlét láttatása az

ENSZ fórumain, a hazai szakemberek meggyőzése annak fontosságáról, hogy a magyar eredményeket megmutassuk az ENSZ fórumokon, bekapcsolódás az ENSZ által támogatott programokba (beleértve az ismeretterjesztő akciókat is), ezek hazai koordinálása.

1.2.1. ENSZ Világűr hét

Ilyen speciális népszerűsítő akció az ún. Világűr hét. Az ENSZ Közgyűlés a UNISPACE III konferencia ajánlása nyomán minden év október 4. – 10. időszakát ENSZ Világűr hétté nyilvánította (World Space Week). A nemzetközileg összehangolt, az űrtevékenység iránti érdeklődést fenntartó/fokozó akciókat a Spaceweek International Association (SIA) koordinálja. Magyar nemzeti képviselő és a SIA igazgatótanácsának meghívott tagja: dr. Both Előd.

Eseti feladatok: részvétel a 2007-re meghirdetett Nemzetközi Heliófizikai Év kutatási programjában és rendezvényeiben, a 2007. évi űrkutatási évfordulókról történő, az ENSZ által legmagasabb szinten szervezett megemlékezésekhez csatlakozás.

Általános, rendszeres feladatok: kapcsolattartás, lehetőség szerint részvétel az Igazgatótanács ülésein, a magyarországi események koordinálása, tervek és beszámolók továbbítása a SIA éves összesítő kiadványa számára.

Stratégiai cél: a Világűr hét nemzetközi céljait adaptálva az űrtevékenység jelentőségének minél szélesebb körben történő tudatosítása.

1.3. Európai Unió tagságunkból adódó feladatok

Magyarország EU csatlakozásából több területen adódnak az űrkutatással (is) kapcsolatos feladatok. Ahol nem a MŰI a feladat hazai fő felelőse, ott csak szükség szerinti közreműködést, tájékozódást kell biztosítani. Nehézséget jelent, hogy a teljes feladatkört 2006-ban kiutazások lehetőségének biztosítása nélkül kell ellátni. Európai Unió tagságunkkal összefüggésben az alábbi öt, az űrtevékenységgel és alkalmazásaival összefüggő tevékenység említhető.

(a) Space Council

Az EU és az ESA közös, miniszteri szintű Tanácsulése. Magyarország képviselője az Űrtanácsban a hazai űrtevékenységet felügyelő miniszter vagy helyettese. Az Űrtanács eddig évente 2 alkalommal ülésezett, de a következő ülésre csak 2007-ben kerül sor.

Feladatok: előzetes és utólagos információszerzés az ülésekről, részvétel biztosítása az üléseken, a miniszteri részvételhez a szükséges szakmai anyagok előkészítése.

(b) Space Policy munkacsoport

Az Űrtanács munkáját a Magas Szintű Űrpolitikai Munkacsoport (High Level Space Policy Working Group, HSPWG) készíti elő. A HSPWG munkájában a MŰI vesz részt.

Feladatok: részvétel az üléseken és az Űrtanácsi dokumentumok előkészítésében, információszerzés és -továbbítás.

(c) GMES

Az EU űrtevékenységének másik fontos alkalmazási programja a GMES (környezetvédelmi és biztonsági célú távérzékelés, Global Monitoring for Environment and Security). A hazai feladatok koordinálása, a képviselő ellátása a KvVM/OMSZ feladata. Szakmai szintű közreműködés a MŰI részéről indokolt. Tárcaközi egyeztető fórum esetleges létrehozása esetén a MŰI részvétele kívánatos.

A témával kapcsolatos, hogy a Kormány döntése értelmében hazánk csatlakozott a GEO/GEOSS (Földmegfigyelési) együttműködéshez. Ha a terveknek megfelelően létrejön az ehhez kapcsolódó Nemzeti Bizottság, akkor abban a MŰI részvétele indokolt.

(d) (7.) kutatás-fejlesztési keretprogram (FP6)

Az FP6 hazai felelőse a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal. Ezen belül az 1.4. Aerospace téma hazai felelőse korábbi felkérés alapján a MŰI, a MŰI biztosította programbizottsági tagot és az űrkutatási nemzeti összekötőt. 2005 folyamán többször

jeleztük, hogy a továbbiakban – költségvonzata miatt – a feladatot csak hivatalos felkérés és annak felügyelő miniszteri jóváhagyása esetén tudjuk vállalni. Tekintettel arra, hogy az FP7-ben a korábbinál sokkal nagyobb súllyal szerepel a GMES, a képviselet MŰI által történő ellátása indokolt és fontos lenne.

Feladatok: az FP6 (7) pályázati lehetőségekről folyamatos tájékoztatás a potenciális hazai pályázóknak, tájékozódás és tájékoztatás az FP7 előkészületeiről, további egyeztetés az NKTH-val a képviselet ügyében, hivatalos felkérés és jóváhagyás esetén képviselet ellátása.

(e) Galileo

Az EU úrtvékenységének legfontosabb alkalmazási programja a Galileo navigációs műholdrendszer kiépítése. A hazai feladatok koordinálása, a képviselet ellátása a GKM feladata. Szakmai szintű közreműködés a MŰI részéről indokolt. Az EKTB 17. számú szakértői munkacsoport keretében működő Galileo albizottság elnöke az IHM megszűnéséig a MŰI igazgatója volt.

Stratégiai cél: A MŰI fő felelősségébe tartozó (a) és (b) esetében a képviselet ellátása. A KvVM felelősségi körébe tartozó GMES esetében Minisztériumon belüli egyeztetés szükséges. Más szervek felelősségi körébe tartozó témák [(d); (e)] esetében hazai egyeztetés és konzultáció, szükség szerint. Az egyes területeken a magyar érdekek minden érintettel koordinált megfogalmazása, és azok határozott képvisellete minden fórumon.

1.4. Egyéb nemzetközi kapcsolatok

1.4.1. NASA

Hazánk és az USA űr kutatási együttműködését kormány szintű együttműködési egyezmény szabályozza (kihirdette a 6/2002. (I. 26.) Korm. rendelet). Tekintettel az USA űr kutatásának vezető szerepére, a lehetőségeinkhez képesti együttműködés fenntartása fontos érdek.

Feladatok: az Egyezmény rendszeres meghosszabbítása, a meglévő együttműködési témák gondozása, támogatása, új témák felderítése.

1.4.2. Orosz együttműködés

A magyar űr kutatás egyik prioritása nemzetközi együttműködésben a világűrbe juttatható fedélzeti berendezések készítése. Erre az ESA együttműködés mellett az orosz kapcsolat kínálja a legkedvezőbb lehetőséget, ezért fokozott figyelemmel kísérjük ezt a területet.

Feladatok: az orosz szakmai kapcsolatok folyamatos gondozása, a futó projektek külön kezelése, hosszabb távon elkülönített finanszírozás biztosítása.

1.4.3. EURISY

Magyarország 1999 óta tagja az európai űrügynökségeket és űripari cégeket tömörítő EURISY Szövetségnek. Az EURISY szakmai konferenciákat és ifjúsági programokat szervez, amelyekbe érdekünk bekapcsolódni. **Feladatok:** részvétel a szervezet közgyűlésein, részvétel a magyar űr kutatás szempontjából érdeklődésre számot tartó konferenciáin, információk terjesztése a magyar űr kutatásról az EURISY által biztosított fórumokon, az EURISY-n keresztül szerzett információk (pl. pályázati felhívások) hazai terjesztése.

1.4.4. Regionális nemzetközi kapcsolatok, V-4

A „visegrádi országok” (V-4) űrhivatalai, illetve ennek megfelelő szervezetek képviselői 2005 óta rendszeresen egyeztetik űrpolitikai elképzeléseiket és ESA-kapcsolataik aktuális fejleményeit. **Feladatok:** ha a sorozat folytatódik, lehetőség szerint folyamatos részvétel az egyeztetéseken, a közös érdekek képvisellete.

1.4.5. Egyéb együttműködés

Lehetőségeinkhez mérten szakmai kapcsolatokat kell fenntartani további országokkal,

űrügynökségekkel. Amennyiben az anyagi lehetőségeink megengedik, tartalommal kell megtölteni a meglévő indiai kapcsolatot. Fontolóra kell venni kapcsolat keresését Japánnal és esetleg Kínával, valamint a fejlődőnek tartott, de ma már minket egyértelműen megelőző ázsiai országokkal (pl. Malajzia, Vietnam). Lehetőség szerint ápolni kell a kétoldalú kapcsolatokat az ESA meghatározó tagországaival (elsősorban Németországgal, Franciaországgal, Olaszországgal), valamint a hagyományosan partnernek tekinthető, kisebb ESA-tagországgal (pl. Ausztria). (Utóbbi együttműködésre fontos példa az Osztrák Űrügynökség által egyetemisták és fiatal kutatók részére évente megrendezett Alpbachi Nyári Iskola előkészítésében való részvétel, lehetőség szerint előadók és hallgatók küldése.)

2. Hazai szakmai feladatok

2.1. A Magyar Űrkutatási Tanács

A hivatkozott jogszabály(ok) szerint a magyar űrkutatás legfelsőbb döntéshozó fóruma, egyben az űrkutatást irányító miniszter tárcaközi tanácsadó testülete a Magyar Űrkutatási Tanács (MŰT). A testület elnöke az űrkutatást felügyelő miniszter vagy megbízottja. A tárcaközi Magyar Űrkutatási Tanács titkársági feladatait a MŰI látja el.

Általános, rendszeres feladatok: a módosítandó 300/2005 (XII. 23.) Korm. rendelet szerinti új tagok felkérése, a szakértő tagok esetében megbízatásuk lejártakor javaslattétel hosszabbításra vagy új tagok bevonására, az ülés(ek) előkészítése, előkészítő anyagok, háttéranyagok megírása, jegyzőkönyv készítése és szétküldése, a MŰT határozatainak folyamatos végrehajtása.

Stratégiai cél: a MŰT súlyának növelése, a képviselt tárcák és intézmények fokozott bevonásával, a tárcaképviselőkön keresztül az űrtevékenység jelentőségének fokozott tudatosítása, az elért eredmények érintett tárcáknál történő hasznosulásának biztosítása.

2.2. Az Űrkutatási Tudományos Tanács

A MŰI szakmai tanácsadó testülete az Űrkutatási Tudományos Tanács. Elnöke: dr. Almár Iván. Az ÚTT évente 4–7 ülést tart. Az ÚTT látja el a 2.4. szerinti témapályázati rendszerben a szakmai zsűri feladatát.

Általános, rendszeres feladatok: folyamatos egyeztetés az ÚTT elnökével, az ülések összehívása, lebonyolítása, előkészítő anyagok megírása, jegyzőkönyv készítése és szétküldése.

Stratégiai cél: az ÚTT tevékenysége jellegének fokozatos átalakítása, valóban tanácsadó testületté. Az ÚTT akkor ülésezzen, amikor nagy horderejű kérdésekben széles konszenzuson nyugvó magyar álláspontot kell kialakítani. Az egyéb tájékoztatást a tagok folyamatosan, írásban kapják, de ez a tájékoztatás általános kérdések esetében csak minimális mértékben legyen több a mindenki számára hozzáférhető (pl. a honlapon közzétett) információknál.

2.3. A kutatóhelyek munkájának szakmai koordinációja

A magyar űrkutatás tényleges szakmai munkáját mintegy 25-30, jobbra az MTA vagy egyetemek alá tartozó kutatóhely végzi. Ugyanakkor egyes területeken jelentős a magáncégek (űripar, de egyes alkalmazások, szolgáltatások is ide értendők) szerepe.

Eseti feladatok: egyedi megkeresés alapján a hazai űrkutatási kutatóhelyek és cégek munkájával kapcsolatban segítségnyújtás. (Ilyen aktuális feladat pl.: a PECS egyezmény ÁFA-mentességet biztosító bekezdése egységes értelmezésének kialakítása, a szerződő felek szándékaival egyező adóvisszatérítési gyakorlat kialakítása.)

Stratégiai cél: Ne a kutatóhelyek munkájának összessége jelentse a magyar űrkutatás középtávú programját. Éppen ellenkezőleg: legyen egy konszenzuson alapuló program, és elsősorban az ebbe illeszkedő munkák kaphassanak állami (kötségvetési) pénzből támogatást. Minden más magánügynek tekintendő, gazdálkodó szervezetek esetében természetesen az illető cég magánügye. Mindamellet megoldandó, hogy az ilyen nem nemzeti űrkutatási érdekű űrtevékenységről is álljon a MŰI rendelkezésére összefoglaló, statisztikai célokra használható információ.

2.4. Pályázati rendszer működtetése

Eddig az IHM „Kutatási feladatok” költségvetési sora terhére a miniszter engedélye alapján a MŰI űrkutatási témapályázati rendszert működtetett. Emellett ugyancsak IHM költségvetéséből az arra rászoruló űrkutatási kutatóhelyek – szintén pályázati alapon – eseti költségvetési támogatásban részesültek. Cél a témapályázati rendszer fenntartása és

megerősítése.

Általános, rendszeres feladatok: a pályázati felhívás kiírása, nyilvánosságra hozatala, a pályázatok összegyűjtése, bíraltatása, zsűriztetése (jelenleg az ÚTT-vel), támogatási döntés, a pályázók értesítése, szerződések előkészítése és megkötése, az írásos beszámolók alapján és szükség esetén helyszíni bejárással a teljesítések ellenőrzése, kifizetések.

Eseti költségvetési támogatás esetén a támogatási összegek odaítélése és megfelelő ütemezés szerinti kiutaltatása.

Stratégiai cél: Az eseti költségvetési támogatás intézményének felszámolása a teljes jogú ESA tagság elnyerése időpontjáig.

A témapályázati rendszer fenntartása, megerősítése. Céljainak világos megfogalmazása (ESA munkák előkészítése, megalapozása, arányos ESA-n kívüli nemzetközi együttműködések lehetővé tétele, a gazdaságban közvetlenül hasznosuló, a nemzet érdekét jelentő feladatok megvalósítása). Minél hamarabb (a jelen középtávú szakasz végéig) meg kell oldani, hogy a témapályázatok bírálata és értékelése a közfinanszírozású támogatásban részesülő kutatás-fejlesztési és technológiai innovációs programok értékelésének rendszeréről és tartalmi követelményeiről szóló 198/2005. (IX. 22.) Korm rendelet előírásai szerint, független, nemzetközi kitekintéssel rendelkező szakemberek bevonásával történjen meg.

2.5. A kutatási főirányok rendszerének újrafogalmazása

Az ún. kutatási főirányokat az ÚTT javaslata alapján a MÚT még 1992-ben határozta meg. Az ürtevékenység egészének azóta bekövetkezett fejlődése, valamint nemzetközi kapcsolataink fejlődése indokoltá teszi a másfél évtizedes rendszer felfrissítését.

Stratégiai cél: Ki kell dolgozni és a MÚT-tel jóvá kell hagyni a hazai ürtevékenység főirányainak új rendszerét. A főirányok meghatározásánál a hazai lehetőségek és társadalmi igények mellett elsősorban az ESA programok felosztását kell figyelembe venni.

3. Feladatok a magyar űrkutatás ismertségének növelése érdekében

A Magyar Űrkutatási Tanács 2003. február 5-i ülésén Kovács Kálmán informatikai és hírközlési miniszter, a MŰT elnöke közölte, hogy új korszakot kíván nyitni a hazai űrtevékenységben a tekintetben, hogy minden lehetséges módon tudatosítani kell a közvéleményben és ezen keresztül a politikusokban az űrtevékenység jelentőségét.

Általános, rendszeres, illetve eseti feladatok:

(a) Közpublikációk rendszere

Fenn kell tartani azt a bevált rendszert, miszerint a hazai témapályázatok teljesítésének feltétele a pályázó intézményben folyó munka bemutatása a sajtóban, a nagyközönség számára közérthető módon. **Feladatok:** az ismeretterjesztő publikációk és/vagy azok listájának összegyűjtése (a pályázati teljesítési jelentésekkel együtt), a cikkek archiválása. Tisztázni kell, miként lehet ezt a követelményt az ESA munkák esetében is érvényesíteni.

(b) MŰI könyvek

A MŰI évente megjelenteti az Űrtevékenység Magyarországon, kétévente pedig a Space Activities in Hungary című szakmai beszámoló köteteket. **Feladatok:** a szakmai beszámolók és cikkek összegyűjtése a kutatóhelyektől és cégektől, külső szerkesztő bevonása szerződéssel, a szerkesztés előkészítése és a szerkesztés folyamatának ellenőrzése, a kiadás folyamatának ellenőrzése, a kötetek terjesztése.

(c) Honlap

A MŰI honlapjának (www.hso.hu) folyamatos karbantartása, hírek információk közreadása. Az angol nyelvű változat létrehozása.

(d) Sajtókapcsolatok

A MŰI együttműködési szerződés keretében két sajtótermékben támogatja a magyar űrkutatás eredményeinek népszerűsítését (www.urvilag.hu hírportál és Aeromagazin havi folyóirat). **Feladatok:** az Aeromagazin részére cikktérvek leadása, egyeztetése, mindkét esetben a megjelenő anyagok figyelemmel kísérése, archiválása.

(e) Iskolai Űr-atlasz

Egyéves előkészítő munka nyomán 2006. márciusban megjelent az ESA Iskolai űratlasz. Az általános (világ)atlasz négy nyelven jelent meg, angolul, németül, franciául és magyarul. **Feladatok:** az atlasz sajtóbemutatása, terjesztése földrajztanárok és oktatási intézmények részére, a tanári vélemények összegyűjtése, értékelése és továbbítása az OM felé, a program második részeként a Magyarországot bemutató kiegészítő füzet elkészíttetése témapályázati és PECS szerződés keretében. Annak szorgalmazása, hogy az OM a prototípus és az arról kapott vélemények alapján valóban készíttesse ez az oktatásban jól használható, újabb változatot.

(f) Űrnap

A magyar űrkutatók szakmai fóruma az 1992 óta minden ősszel megrendezett Űrnap című konferencia. Az elmúlt években egyre inkább a nagyközönség, a sajtó és az egyetemisták részvételére helyeződött a hangsúly. **Feladatok:** előadók és témák egyeztetése az ŰTT-vel, egyeztetés a társrendező Magyar Asztronautikai Társulattal, helyszín kiválasztása, technikai szervezés, hallgatóság szervezése, meghívók, a rendezvény lebonyolítása, értékelése az ŰTT ülésén.

(g) Egyéb rendezvények

A MŰI 2001. októbertől minden ősszel fiatal kutatók és egyetemisták részére Ifjúsági Fórumot rendez. **Feladatok:** előadók és témák kiválasztása, egyeztetés a társrendező Magyar Asztronautikai Társulattal, technikai szervezés, hallgatóság szervezése, a rendezvény lebonyolítása, értékelése az ŰTT ülésén.

Stratégiai cél: El kell érni azt, hogy a magyar űrkutatási eredmények rendszeresen helyet kapjanak a sajtóban, a nagyközönség különféle rendezvényeken találkozhasson azokkal. Tudatosítani kell az űrkutató közösségekben, hogy az ismeretterjesztés az eredményes szakmai munka (és a jövőbeni költségvetési támogatás) elengedhetetlen feltétele.